



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim**

**Wolbero <de Sancto Pantaleone>**

**Coloniae Agrippinae, 1630**

Versvs IX. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa; vulnerastis cor meum  
in vno oculorum tuorum, & in vno crine colli tui.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10027**

manum genus circumquaque rugiunt, sanguinem animæ sitientes, hoc est, virtutum nutrimenta auferre ab anima cupientes. Sicut enim in sanguine hominis vita ipsius est, ita in nutrimentis virtutum vita animæ est.

**Cordè idem**  
peruerforum cur  
montes pardorum vocentur.

Montes verò pardorum propter superbiam eadem sunt corda reproborum, pardi autem idem sunt spiritus maligni propter ferocitatem & multiplices species quasi varios colores fraudium millenarum. A cubilibus ergo leonum & montibus pardorum Ecclesia coronatur, quia dum illorum mentes, qui terrenis & peruersis actibus incubantes cubilia dæmonum fuerant, prædicatione sua diuinæ gratiæ efficit sedes; illorum etiam corda qui superbiam quasi singularem vitam vel scientiam prætendentes, varios sanctarum & hæresium colores protulerunt, diuina inhabitatione in spiritu humilitatis digna efficit, ex illorum nimirum conuersione & profectu maiore pij laboris cumulatur fructu.

## VERSUS IX.

*Vulnerasti cor meum soror mea sponsa,  
vulnerasti cor meum in vno oculorum,  
& in vno crine colli tui.*

**A**D huc amplius sponsus sponsæ, id est Christus Ecclesiæ, siue cuiusque fidelis animæ studium & profectum, & ipsius profectus decorem & meritum approbat &

miratur, vt cū superius septem pulchritudinis eius partes, quasi in exteriori eius habitu primo enumerauerit, deinde duplicè interioris habitus qualitatem exposuerit, tertio triplicem ex aliorum profectibus coronam obtulerit, in quibus omnibus magnum suæ dignationis beneplacitum ostenderit, nunc inferiora eminentiorem, & quasi præcæteris maximam pulchritudinis partem bipartitam, in qua soror & sponsa præ ipsius dignitatis magnitudine cor sponsi in eodem suo beneplacito non tantum permouerit, sed etiam vulnerauerit, soror per fidem, sponsa per sanctum & verum amorem, sed quæ est pars ista bipartita? *vnum oculorum, & vnus crinis colli:* si in cuiusque sensu geminos tamquam in vno corpore oculos attendimus, vnum in dexterâ, alterum in sinistra parte ponemus. Sed sinistra partis oculus est omnium rerum visibilibus mirabiliter & ordinabiliter dispositarum demiratio, ex quarum consideratione, aliquam licet per speculum & in ænigmate creatoris colligat magnitudinem, pulchritudinem atque potentiam, & in administratione earum atque gubernatione sapientiam eius atque bonitatem. Porro dextræ partis oculus extra hæc visibilia supra seducitur quando omni mundanæ huius cupiditatis contagio absoluitur, & in ipsam creatoris faciem contemplatoriæ charitatis intuitu defigitur. Hoc ergo vno oculorum sponsæ

Ab vno oculorum & vno crine vlli sponsa commendatur.

Quid per sinistram & quid per dexteram oculum significetur.

Seraphin interpretatur ardens.

Sponsæ sponsi cor vulneratur quia dum sancta mens tantum sibi per vim diuinæ charitatis aspernam gratiam copulat, ut seraphin, id est, ardentis nomen accipiat, ex ipso suo ardore unitæ sibi diuinitati quasi quoddam amoris vulnus importat.

Per vnum crinem colli unitas in trinitate & incarnatio Christi exprimitur.

In vno verò crine colli subtilitatem prædicationis intelligamus; sed cum plures sint subtilitates prædicationis, quæ est tamen vna & singularis eius subtilitas quasi vnus crinis colli? secundum partes fidei & in trinitatis deitate, & in Christi incarnatione: quis verò vnus crinis in trinitatis deitate? vnus Deus in tribus personis cuius incomprehensibilem diuinitatis rationem credere iubemur, discutere non permittimur: quis autem vnus crinis colli in Christi incarnatione? *Deus homo factus*. Quis enim vllatenus inuestigare potest, quomodo corporatur verbû, quomodo summus & viuificator spiritus intra vterum matris animatur, quomodo is qui initium non habet existit & concipitur?

Sed in hoc vno utrobique crine colli cor dilecti vulneratur, quia dum hoc quisque credit, quod humanâ ratione non colligitur, valde in omnipotentis Dei amore per fidei meritum colligatur, *fides autem non habet meritum, cui humana ratio præbet experimentum*. Non enim fides contra rationem, sed supra ratio-

nem, & ideo qui nihil vult credere nisi quod ratione comprehendit, ut Philosoph. non habet meritum fidei suâ, sed qui illud quod rationi non est contrarium, & tamen supra rationem est credit: vnde ait Apostolus, *prope est verbum in ore tuo, & in corde tuo, hoc est verbum fidei*: Christus quoque contra rationem non est, sed supra rationem: in vno ergo oculorum dilectio, in vno crine colli fides exprimitur. Sed quia fides per dilectionem operans fundamentum est omnium bonorum, sine dilectione autem ipsa fides nulla virtus est, *dæmones enim credunt & contremiscunt*, atque ob hoc duo hæc disiungi nequeunt, vbi perfectæ virtutis metem Deo coniungunt. Vno ergo speculatiuæ dilectionis oculo, & vno crine, hoc est fidei subtilitate quæ duobus maximè constat, mysterio scilicet diuinitatis & sacramento Incarnationis cor dilecti vulneratur, quia mentis fide & dilectione abundantis vi quodammodo ad magis cognoscendum penetratur, vnde non semel sed iterum repetendo dicit, *vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum*. Valde enim commendabile est ante omnipotentis Dei oculos & fides per dilectionem operans, & dilectio per fidem proficiens: fides nepe totius boni fundamentum, dilectio superædificans ipsius fundamentum decus & ornamentum.

Alio quoque modo intelligi potest

Alia expli-  
catio quo-  
modo intel-  
ligendum  
quod Spon-  
sa cor Spon-  
dicatur vul-  
nerasse in v-  
no oculorū,  
& in vno  
crine colli.

Eccles. 27.

1. Reg. 6.

Ezech.

test vnum oculorum & vnus crinis colli, videlicet identitas & immutabilitas, quantum ad animi statum in proposito boni, vt in vno oculorū sit eadē semper & indeficiens spiritualium intentio actionum; in vno verò crine colli idem semper & perseverans habitus humilitatis & deiectio mentis: vnde scriptum est, *homo sanctus in sapiētiā manet sicut Sol, stultus autem vt luna mutatur*, & de vaccis arcam Dei portantibus scriptum est, *quia ibant in directum, & vno itinere gradiabantur, & non declinabant ad dexteram, neq; ad sinistram.* Quid enim est arca Dei nisi mens sancti, in quā per diuersarum dona gratiarum diuinitas continetur: sed qui hanc portat necesse est, vt à viā iustitiæ non declinet, ne peruerso itinere, gradiens recedente: gratiā diuinā à mente, iam Dei arcam; minime dicatur ferre. Vnum ergo oculorum vna est via coram se rectē gradientium, sicut de sanctis animalibus scribitur, *quia vnumquosq; ante faciem suam gradiabatur: vnum oculorū idem est animi vultus semper ea que retro sunt obliuiscens, & ad ea que sunt ante se extendens.* Vnus crinis colli eadem semper humilitatis paruitas & tenuitas tanta, vt cum magni sit apud Deum meriti vir sanctus, tantum se apud homines despiciat, vt quid sit vix in se videri permittat, sicut crinis vnus cum aliquid sit, vix tamen videtur & tenetur: vnus crinis colli est identitas mentis Deo se

per obedientiam humiliantis, in cuius proposito statu ita perseverat, vt neque eleuetur prosperis, neque deiciatur aduersis, E contra de reprobamente dicitur, *quia ambulabat Esa. 3. extento collo & erectā ceruice; & de Iudæis Deo se per obedientiam non humiliantibus, durā ceruice & indomabili corde.* In vno ergo oculorum & in vno crine colli dilectus vulneratur, quia valde ei placet vna eademque perseverans spiritualium intētio & discretio actionum, vna quoq; & stabilis semper humilitas inclinatæ Deo per obedientiam mentis.

VERSVS X.

*Quam pulchræ sunt mamma tua  
soror mea Sponsa; pulchriora sunt vbera  
tua vino, & odor vnguentorum tuorum  
super omnia aromata.*

CONsiderandū diligenter que-  
nam sit ista prædicabilis pul-  
chritudo mammaram, siue vberum Sponsæ, id est Ecclesiæ siue sanctæ cuiuslibet animæ, nam sicut in mammis siue vberibus nutrimenta sunt paruorum, & nouiter procreatorum corporum, ita possunt esse quædam spiritualia nutrimenta, quibus teneræ & infirmæ adhuc animæ incrementa aliqua sanctitatis accipiant, vel ipsæ à se ipsis, vel aliæ ab ipsis; ipsæ à se ipsis  
X per

Ecclesia cur  
vbera dica-  
tur habere.